

รายงานการประชุมคณะกรรมการนโยบายการเงิน (ฉบับย่อ) ครั้งที่ 2/2563

วันที่ 25 มีนาคม 2563 ธนาคารแห่งประเทศไทย

เผยแพร่ ณ วันที่ 8 เมษายน 2563

กรรมการที่เข้าร่วมประชุม¹

นายวิรไท สันติประภพ (ประธาน) นายเมธี สุภาพงษ์ (รองประธาน) นายไพบุลย์ กิตติศรีกังวาน
นายเศรษฐพุฒิ สุทธิวาทนฤพุฒิ นายคณิต แสงสุพรรณ นายสุภักดิ์ ศิวะรักษ์ นายสมชัย จิตสุชน

ภาวะตลาดการเงิน

นับจากการประชุมนัดพิเศษ ภาวะตลาดการเงินไทยโดยเฉพาะตลาดตราสารหนี้ปรับดีขึ้นหลังการลดอัตราดอกเบี้ยนโยบายและการประกาศมาตรการสนับสนุนเสถียรภาพตลาดการเงินไทย ซึ่งมีส่วนช่วยสร้างความเชื่อมั่นและบรรเทาปัญหาสภาพคล่องในตลาดการเงิน โดยอัตราผลตอบแทนพันธบัตรรัฐบาลไทยลดลงทันทีหลังอัตราดอกเบี้ยนโยบายปรับลดลง และนักลงทุนบางส่วนชะลอการขายพันธบัตรรัฐบาลไทยหลัง ธปท. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องประกาศมาตรการสนับสนุนเสถียรภาพตลาดการเงินไทย² นอกจากนี้ อัตราผลตอบแทนพันธบัตรรัฐบาลไทยปรับลดลงสอดคล้องกับอัตราผลตอบแทนพันธบัตรในตลาดโลก หลังจากธนาคารกลางสหรัฐฯ (Fed) และธนาคารกลางยุโรป (ECB) ประกาศมาตรการทางการเงินเพิ่มเติมเพื่อช่วยเหลือเศรษฐกิจ สำหรับเงินบาทอ่อนค่าลงเทียบกับเงินดอลลาร์ สรอ. หลังอัตราดอกเบี้ยนโยบายปรับลดลง ประกอบกับการระบาดของไวรัสโคโรนา (COVID-19) ในไทยรุนแรงขึ้น

ภาวะเศรษฐกิจในประเทศและเสถียรภาพระบบการเงิน

คณะกรรมการฯ เห็นว่าแนวโน้มเศรษฐกิจและอัตราเงินเฟ้อยังสอดคล้องกับภาพที่ได้ประเมินไปในการประชุมนัดพิเศษ โดยเห็นว่าเศรษฐกิจไทยในปี 2563 มีแนวโน้มหดตัวแรงจากการระบาดของ COVID-19 เป็นสำคัญ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อธุรกิจและการจ้างงานที่เกี่ยวข้องจำนวนมาก จำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติมีแนวโน้มลดลงจากที่ประมาณการไว้เดิมมาก การส่งออกสินค้ามีแนวโน้มหดตัวตามเศรษฐกิจของประเทศคู่ค้าที่ชะลอลงมากและผลกระทบจากการหยุดชะงักของห่วงโซ่การผลิต ส่งผลให้อุปสงค์ในประเทศมีแนวโน้มหดตัวในทุกองค์ประกอบ ยกเว้นการใช้จ่ายภาครัฐซึ่งมีแนวโน้มขยายตัวแต่ต่ำกว่าที่คาดไว้จากการประกาศใช้ พ.ร.บ. งบประมาณรายจ่ายประจำปีที่กำลังเข้า **คณะกรรมการฯ จึงคาดว่าเศรษฐกิจไทยมีแนวโน้มหดตัวร้อยละ 5.3 ในปี 2563 และคาดว่าเศรษฐกิจจะกลับมาขยายตัวได้ร้อยละ 3.0 ในปี 2564** หากการระบาดในไทยควบคุมได้ตามที่กระทรวงสาธารณสุขคาดและจำนวนนักท่องเที่ยวทยอยกลับมาฟื้นตัว และประเมินว่าอัตราเงินเฟ้อทั่วไปเฉลี่ยทั้งปี 2563 มีแนวโน้มติดลบ โดยคาดว่าเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ - 1.0 และปี 2564 มีแนวโน้มต่ำกว่ากรอบเป้าหมายเงินเฟ้อ โดยคาดว่าเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 0.3 ตามราคาน้ำมันดิบ

¹ นายเศรษฐพุฒิ สุทธิวาทนฤพุฒิ เข้าร่วมประชุมผ่าน video conference เพื่อพิจารณาการประเมินแนวโน้มเศรษฐกิจและเสถียรภาพระบบการเงิน รวมถึงการดำเนินนโยบายการเงินที่เหมาะสม แต่ไม่ได้ร่วมลงมติ

² ธปท. กระทรวงการคลัง และสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) ได้ออกมาตรการสนับสนุนเสถียรภาพตลาดการเงินไทยเมื่อวันที่ 22 มีนาคม 2563 เพื่อช่วยป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาสภาพคล่องในตลาดการเงิน ลูกกลามเป็นวงกว้าง โดยมีมาตรการ 3 ด้าน ดังนี้ (1) ช่วยเหลือกองทุนรวมที่ได้รับผลกระทบจากการขาดสภาพคล่องในตลาดการเงิน (Mutual Fund Liquidity Facility: MFLF) (2) จัดตั้งกองทุนเสริมสภาพคล่องเพื่อลดความเสี่ยงของการระดมทุนในตลาดตราสารหนี้ภาคเอกชน (Corporate Bond Liquidity Stabilization Fund: BSF) และ (3) ธปท. พร้อมเข้าซื้อพันธบัตรรัฐบาลอย่างต่อเนื่องและพร้อมพิจารณามาตรการเพิ่มเติม

ที่ปรับลดลงเร็วและส่งผลให้อัตราเงินเฟ้อในหมวดพลังงานมีแนวโน้มติดลบ นอกจากนี้ อัตราเงินเฟ้อพื้นฐานมีแนวโน้มติดลบตามแรงกดดันด้านอุปสงค์ที่ลดลงมาก แม้อัตราเงินเฟ้อหมวดอาหารสดจะปรับเพิ่มขึ้นบ้างจากภัยแล้ง

คณะกรรมการฯ ประเมินว่าประมาณการเศรษฐกิจและอัตราเงินเฟ้อมีความไม่แน่นอนสูงมาก โครงสร้างเศรษฐกิจการค้าของโลกและไทยจะเปลี่ยนแปลงไปหลังสถานการณ์ COVID-19 คลี่คลาย โดยเศรษฐกิจไทยเผชิญความไม่แน่นอนจากทั้งต่างประเทศและในประเทศ ได้แก่ (1) การระบาดของ COVID-19 ที่อาจรุนแรงและยืดเยื้อมากกว่าที่คาด หรืออาจมีการคิดค้นวัคซีนและยารักษาได้เร็วกว่าที่คาด (2) ความเสี่ยงด้านเสถียรภาพระบบการเงินโลกที่อาจส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจไทยในระยะปานกลาง (3) ความเสี่ยงด้านภูมิรัฐศาสตร์ที่อาจทวีความรุนแรงขึ้น และการกีดกันทางการค้าระหว่างประเทศ ตลอดจนการเจรจาการค้าระหว่างสหราชอาณาจักรและยุโรปซึ่งยังมีความไม่แน่นอน (4) ความไม่แน่นอนของการใช้จ่ายภาครัฐซึ่งอาจออกมาตรการเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจเพิ่มเติม หรือมาตรการต่าง ๆ อาจมีผลน้อยกว่าที่คาด รวมถึง (5) ความเสี่ยงของภัยแล้งที่อาจรุนแรงกว่าคาดส่งผลกระทบต่อปริมาณผลผลิตและรายได้ภาคเกษตร และไม่สามารถรองรับแรงงานที่ย้ายมาจากภาคอื่น ๆ ได้

คณะกรรมการฯ เห็นว่าความเสี่ยงในระบบการเงินโดยรวมมีความเปราะบางมากขึ้นจากแนวโน้มเศรษฐกิจที่หดตัวแรง ซึ่งส่งผลกระทบต่อรายได้ภาคครัวเรือนและธุรกิจ ทำให้ความสามารถในการชำระหนี้และคุณภาพสินเชื่อด้อยลง นอกจากนี้ สภาพคล่องในระบบการเงินตึงตัวมากขึ้นโดยเฉพาะในตลาดตราสารหนี้ คณะกรรมการฯ จึงเห็นควรให้ติดตามความเสี่ยงและจุดเปราะบางต่าง ๆ อย่างใกล้ชิด และให้ ธปท. เตรียมเครื่องมือเชิงนโยบายให้พร้อมใช้เพื่อดูแลระบบการเงินให้มีเสถียรภาพและมีความมั่นคงในสถานการณ์ต่าง ๆ รวมทั้งประสานกับหน่วยงานกำกับดูแลที่เกี่ยวข้องอย่างใกล้ชิดเพื่อเตรียมดำเนินการเชิงรุกป้องกันไม่ให้เกิดความเสี่ยงเชิงระบบ

การดำเนินนโยบายการเงิน

คณะกรรมการฯ เห็นว่าการปรับลดอัตราดอกเบี้ยนโยบายในการประชุมนัดพิเศษก่อนหน้า รวมทั้งมาตรการสนับสนุนเสถียรภาพตลาดการเงินไทยที่ได้ดำเนินการไปเอื้อให้ภาวะการเงินผ่อนคลายขึ้น โดยอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ของธนาคารพาณิชย์ทยอยปรับลดลงและเสถียรภาพของตลาดการเงินไทยโดยเฉพาะตลาดตราสารหนี้ปรับดีขึ้น กรรมการส่วนใหญ่เห็นควรให้รอประเมินการปรับตัวของตลาดการเงินและการลดอัตราดอกเบี้ยของสถาบันการเงินเพิ่มเติม และควรรักษาขีดความสามารถในการดำเนินนโยบายการเงิน (policy space) ให้พร้อมรองรับความไม่แน่นอนที่มีอยู่สูงในอนาคต นอกจากนี้ คณะกรรมการฯ เห็นว่ามาตรการดูแลผู้ได้รับผลกระทบของรัฐบาลที่ได้ประกาศไป และมาตรการช่วยเหลือด้านสินเชื่อสำหรับลูกหนี้ที่ได้รับผลกระทบจาก COVID-19³ เป็นมาตรการที่แก้ไขปัญหาได้ตรงจุดมากกว่า คณะกรรมการฯ จึงมีมติ 4 ต่อ 2 เสียงให้คงอัตราดอกเบี้ยนโยบายไว้ที่ร้อยละ 0.75 ต่อปี ขณะที่กรรมการ 2 ท่านเห็นควรให้ปรับลดอัตราดอกเบี้ยนโยบายร้อยละ 0.25 ต่อปี จากร้อยละ 0.75 เป็นร้อยละ 0.50 ต่อปี เนื่องจากเห็นว่านโยบายการเงินที่ผ่อนคลายมากเป็นพิเศษมีความเหมาะสมกับแนวโน้มเศรษฐกิจที่หดตัวแรง

³ ธปท. ได้แถลงถึงมาตรการดังกล่าว เมื่อวันที่ 25 มีนาคม 2563 โดยมาตรการนี้เกิดจากความร่วมมือระหว่าง ธปท. กับ 9 หน่วยงานประกอบด้วย 1. สมาคมธนาคารไทย 2. สมาคมธนาคารนานาชาติ 3. สมาคมสถาบันการเงินของรัฐ 4. สมาคมลีสซิ่งไทย 5. สมาคมธุรกิจเช่าซื้อไทย 6. สมาคมการค้าผู้ประกอบการธุรกิจสินเชื่อทะเบียนรถ 7. สมาคมธุรกิจเช่าซื้อรถจักรยานยนต์ไทย 8. ชมรมธุรกิจบัตรเครดิต-สมาคมธนาคารไทย และ 9. ชมรมสินเชื่อส่วนบุคคล

คณะกรรมการฯ เห็นว่าโจทย์สำคัญของเศรษฐกิจการเงินไทยในปัจจุบันแตกต่างจากวิกฤตเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นในปี 2540 โดยปัจจุบันไทยมีเงินสำรองระหว่างประเทศในระดับที่สูง และระบบสถาบันการเงินไทยมีความมั่นคงและมีเงินกองทุนสูง สภาพคล่องในระบบการเงินมีเพียงพอในระดับมหภาค ความท้าทายในปัจจุบันคือการเร่งช่วยเหลือด้านสภาพคล่องและสินเชื่อแก่ภาคธุรกิจและครัวเรือนที่ได้รับผลกระทบ โดยเฉพาะการเร่งดำเนินมาตรการเพื่อช่วยพักชำระหนี้ ลดอัตราดอกเบี้ยชำระ หรือเลื่อนการชำระ เพื่อบรรเทาผลกระทบเฉพาะหน้า สำหรับขั้นถัดไปต้องเร่งปรับโครงสร้างหนี้อย่างต่อเนื่องควบคู่กับการดูแลให้ภาคธุรกิจและครัวเรือนที่ต้องการสภาพคล่องสามารถเข้าถึงสภาพคล่องที่มีเพียงพอในระดับมหภาค (distribution of liquidity) อาทิ การสนับสนุนสินเชื่อต้นทุนต่ำแก่ธุรกิจและครัวเรือนที่มีศักยภาพ ควบคู่กับกลไกการค้าประกันสินเชื่อที่ช่วยจัดสรรสินเชื่อไปยัง SMEs ได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เพื่อให้ผู้ได้รับผลกระทบผ่านพ้นช่วงนี้ไปได้

คณะกรรมการฯ เห็นพ้องว่าต้องให้ความสำคัญกับการแก้ปัญหาสภาพคล่องของผู้ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ครั้งนี้ให้ตรงจุด โดยเห็นว่า ธปท. ได้ประสานกับสถาบันการเงินและผู้ให้บริการทางการเงินอื่นอย่างใกล้ชิดอย่างรวดเร็วและทันการณ์ภายใต้สถานการณ์ที่มีแนวโน้มลูกกลมและขยายวงกว้างขึ้นเพื่อร่วมมือกันอย่างเร่งด่วนในการกำหนดมาตรการขั้นต่ำเพื่อบรรเทาภาระหนี้และสนับสนุนสภาพคล่องเพิ่มเติมแก่ลูกหนี้รายย่อยและธุรกิจที่มีศักยภาพ และเห็นว่ามาตรการช่วยเหลือด้านสินเชื่อสำหรับลูกหนี้ที่ได้รับผลกระทบจาก COVID-19 และมาตรการของภาครัฐที่ช่วยเหลือผู้ที่ได้รับผลกระทบ เป็นมาตรการแก้ปัญหาที่ดำเนินการได้ทันการณ์และตรงจุดกว่าการปรับลดอัตราดอกเบี้ยนโยบาย ซึ่งจะช่วยลดผลกระทบจากการระบาดของ COVID-19 อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ คณะกรรมการฯ เห็นว่าการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจในภาวะปัจจุบันนโยบายการเงินและนโยบายการคลังจำเป็นต้องประสานกันอย่างใกล้ชิด และส่งเสริมความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน ในการเร่งดำเนินมาตรการทางการเงินการคลังต่าง ๆ เพื่อช่วยกันประคับประคองและฟื้นฟูเศรษฐกิจในระยะต่อไป

ในระยะข้างหน้า คณะกรรมการฯ จะติดตามพัฒนาการของข้อมูล (data-dependent) ทั้งการขยายตัวทางเศรษฐกิจ อัตราเงินเฟ้อ และเสถียรภาพระบบการเงิน รวมทั้งปัจจัยเสี่ยงต่าง ๆ โดยเฉพาะผลกระทบจากการระบาดของ COVID-19 เพื่อประกอบการดำเนินนโยบายการเงินในระยะต่อไป โดยพร้อมใช้เครื่องมือเชิงนโยบายเพิ่มเติมอย่างเหมาะสมและทันการณ์ ทั้งอัตราดอกเบี้ยนโยบายและมาตรการการเงินอื่นที่จะช่วยเสริมกลไกการส่งผ่านอัตราดอกเบี้ยนโยบายและการปล่อยสินเชื่อของสถาบันการเงินให้ตรงกลุ่มเป้าหมาย

สายนโยบายการเงิน

8 เมษายน 2563